

**UCHWAŁA Nr XV.184.2026
RADY MIEJSKIEJ W TŁUSZCZU**

z dnia 25 marca 2026 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2026-2028

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 08 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz.1465) oraz z art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49), Rada Miejska w Tłuszczu uchwała, co następuje:

§ 1

Uchwała się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2026-2028 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Tłuszcza.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie do Uchwały Nr XV.184.2026 Rady Miejskiej w Tłuszczu z dnia 25 marca 2026 rok w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2026-2028

Zgodnie z art.176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz 49) do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3 – letniego gminnego programu wspierania rodziny.

Niniejszy program jest zgodny ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Tłuszcz na lata 2026 – 2032 i zawiera kierunki polityki prorodzinnej państwa. Celem głównym programu jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Cele szczegółowe programu wskazują zadania do realizacji, wskaźniki tych zadań oraz realizatorów poszczególnych działań.

Załącznik do Uchwały Nr XV.184.2026

Rady Miejskiej w Tluszczu

z dnia 25 marca 2026 r.

Gminny Program Wspierania Rodziny
na lata 2026 – 2028

Spis treści

Wprowadzenie	3
I. Diagnoza społeczna rodzin i zasobów gminy Tłuszcz	6
II. Dane dotyczące programu.....	21
III. Cele i planowane efekty realizacji Programu	22
IV. Planowane działania na lata 2023 - 2025.....	23
V. Monitorowanie programu:	25
VI. Zakończenie:.....	25
KARTA MONITORINGU GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY	26

Wprowadzenie

Rodzina jest podstawową komórką społeczną oraz naturalnym środowiskiem rozwoju wszystkich jej członków. Jest ona pierwszym i najważniejszym środowiskiem, w którym kształtuje się osobowość dziecka. Rodzina oddziałuje na dziecko przekazując mu system wartości oraz tradycje. Dokonujące się zmiany społeczne i gospodarcze niosą ze sobą wiele skutków pozytywnych, ale niestety również i negatywnych, które przyczyniają się do rozpadu rodziny. Działania służb i instytucji powołanych do pracy na rzecz dobra rodziny i dziecka powinny być zintegrowane ponieważ problemy występujące w rodzinie są złożone i wymagają interdyscyplinarnej współpracy. Choroba alkoholowa rodziców, przemoc w rodzinie, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, wypadki losowe to główne problemy dezorganizujące życie rodzin. Różnorakie formy wsparcia na rzecz rodziny problemowej należy stale rozwijać i udoskonalać. Zamiast zastępować i wyręczać rodzinę w wypełnianiu jej roli, należy ją przede wszystkim wspierać, wspomagać aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie. Wsparcie rodziny powinno być wczesne i mieć charakter profilaktyczny. Główną zasadą powinna być zasada pomocniczości. Działania przynoszą najlepszy efekt gdy odbywają się za zgodą rodziny i z jej aktywnym udziałem. Praca z rodziną powinna być prowadzona przez odpowiednio przygotowaną kadre, powinna być kompleksowa i obiektywna. System wsparcia powinien obejmować zarówno rodziny biologiczne jak i zastępcze. Gdy zaistnieje konieczność umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, podstawowym celem pracy z rodziną biologiczną będzie jak najszybszy powrót dziecka do rodziny biologicznej.

Praca z rodziną przedstawicieli służb społecznych powinna być połączona ze wsparciem ze strony środowiska, w tym również bliższych i dalszych krewnych oraz aktywnością własną ze strony rodziny. Ponadto, praca z rodziną powinna być prowadzona przez odpowiednio przygotowaną kadre, kompetentną i obiektywną oraz podejmowana możliwie jak najwcześniej.

Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny wieloproblemowej, należy doceniać i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka.

Zamiast zastępować rodzinę w jej funkcji opiekuńczo – wychowawczej należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić prawidłowe funkcjonowanie. Zatem praca z rodziną winna być połączona z jej własną aktywnością. Stąd założeniem Programu jest

wsparcie rodziny naturalnej, już na etapie, gdy problemy zaczynają się oraz eliminowanie takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić własną rodzinę.

Umieszczenie dziecka w systemie pieczy zastępczej nie oznacza rozwiązania problemu rodziny. Z uwagi na więzi emocjonalne dziecka z rodziną i środowiskiem konieczne jest motywowanie rodziców do zmiany oraz praca prowadząca do stworzenia prawidłowych warunków rozwoju dziecka w rodzinie naturalnej i jego powrotu do domu.

Pomoc społeczna jako instytucja polityki społecznej państwa ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia.

Celem pomocy społecznej jest zaspokojenie potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Pomoc ta powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia oraz integracji ze środowiskiem. Należy jednak przy tym pamiętać, że zasada pomocniczości, kładzie nacisk na wspieranie, a nie bezpośrednio zaspokajanie potrzeb.

Zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy m.in. opracowanie i realizacja trzyletniego gminnego programu wspierania rodziny. W świetle założeń ustawy pomoc dziecku i rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach zintegrowanego, lokalnego systemu. Ważne jest, by działania i decyzje względem rodziny były podejmowane przy współpracy wyspecjalizowanych instytucji (pomoc społeczna, szkoła, sąd, policja itp.).

Konsekwencją powyższego zapisu jest wprowadzenie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2026-2028 opracowanego w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wsparciu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Program jest strategicznym dokumentem Gminy Tłuszcz mającym na celu zbudowanie spójnego systemu pomocy rodzinie wykorzystując zasoby gminne.

Niniejszy Program jest kontynuacją i uzupełnieniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2023-2025. Założenia Programu stawiają na rozwój zintegrowanego systemu wsparcia rodzin w gminie Tłuszcz poprzez realizację szeregu kompleksowych działań.

Zawarte w niniejszym Programie propozycje pomocowe wspierają rodzinę w prawidłowym wypełnianiu jej funkcji. Obejmują pomocą rodziny zagrożone różnego typu dysfunkcjami oraz dzieci i młodzież zagrożoną niedostosowaniem społecznym.

Realizowane w ramach Programu zadania będą koncentrować się nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie przywracając jej zdolność do prawidłowego wypełniania ról opiekuńczych i wychowawczych.

Zapisy Programu spójne są z aktami ustawodawstwa krajowego jak i lokalnego, takimi jak:

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. z U. 2025 poz. 49 z późn. zm.);
2. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (tj. Dz. U. z 2024r. poz. 1829);
3. Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1512 z późn. zm.);
4. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2025 r. poz. 1214 z późn. zm.);
5. ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U. z 2025 poz. 1208),
6. ustawa z dnia 7 września 2007 r o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz.438),
7. ustawa z dnia 4 kwietnia 2014r o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t.j. Dz.U. z 2024 poz. 246),
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. Dz. U. z 2024r. poz. 1673);
6. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz.U. z 2023 r. poz.2151);
7. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U. z 2020r. poz. 2050 z późn. zm);
8. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Tłuszcz na lata 2026-2032,
9. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Tłuszcz na lata 2024-2030
10. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029 w Gminie Tłuszcz
11. Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych Gminy Tłuszcz na lata 2026-2030

I. Diagnoza społeczna rodzin i zasobów gminy Tłuszcz

Podstawą do określenia sytuacji rodzin z terenu gminy Tłuszcz oraz zaplanowania działań w ramach niniejszego Programu jest charakterystyka społeczno – demograficzna oraz analiza bieżących danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem Ośrodka Pomocy Społecznej w Tłuszczu a także diagnoza zasobów gminy w zakresie pomocy rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Według danych Urzędu Gminy Tłuszcz (stan na dzień 31.12.2024r.) Gminę Tłuszcz zamieszkuje 19850 osób, w tym 10169 kobiet (51,23%) i 9681 mężczyzn (48,77%). W gminie największą grupę stanowią mieszkańcy w wieku produkcyjnym – 62,45 % mieszkańców , drugą pod względem liczebności grupą jest ludność w wieku przedprodukcyjnym – 22,11 %, natomiast najmniejszą grupę stanowi ludność w wieku poprodukcyjnym – 15,44% .

Tab.1 Liczba ludności zamieszkałej na terenie Gminy Tłuszcz w latach 2021-2024

	Liczba mieszkańców w danym roku			
	2021	2022	2023	2024
Mieszkańcy (liczba osób)				
Ogółem	19730	19796	19840	19850
Kobiety				
ogółem	10086	10130	10149	10169
0-18	2107	2114	2087	2081
19-35	2212	2175	2144	2071
36-65	4107	4117	4113	4154
Ponad 65	1660	1724	1805	1863
Mężczyźni				
ogółem	9644	9666	9691	9681
0-18	2325	2337	2339	2307
19-35	2260	2221	2212	2186
36-65	3996	3997	3974	3986
Ponad 65	1063	1111	1166	1202

Z pomocy i wsparcia w 2024 r. (ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych przyznawanych decyzją oraz pracy socjalnej) skorzystało łącznie 894 osób w 414 rodzinach (w liczbie 894 nie uwzględniono osób korzystających z UTW, placówek wsparcia dziennego, asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej, opieki wytchnieniowej).

Oznacza to, że 4,50 % mieszkańców gminy Tuszcz jest objętych pomocą społeczną

Tabela.2 Liczba rodzin oraz liczba osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie (pieniężne i niepieniężne) w latach 2021-2024

Lata oceny	Liczba osób w rodzinach i liczba rodzin, którym przyznano świadczenie			
	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	W tym	
			Na wsi	W mieście
2021	438	256	154	102
2022	416	226	139	87
2023	326	192	120	72
2024	279	166	109	57

Tabela.3 Praca socjalna świadczona w Ośrodku Pomocy Społecznej w Tuszczu w latach 2021-2024

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2021	109	270
2022	137	371
2023	211	550
2024	248	615

Ustawa o pomocy społecznej nakłada na gminę obowiązek udzielania pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Najwięcej rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych przypada na rok 2021 i dotyczy 438 osób zamieszkałych na terenie Gminy Tuszcz najmniej zaś przypada na rok 2024.

Dane statystyczne pokazują, że nastąpił spadek osób, które korzystają z pomocy społecznej (pieniężnej i niepieniężnej) na co znaczący wpływ ma program „Rodzina 800 plus”. Ponadto dobra sytuacja na rynku pracy ma również obiecujący wpływ na zmniejszenie liczby beneficjentów korzystających z finansowego wsparcia z ustawy o pomocy społecznej. Spadek osób objętych pomocą podyktowany jest również niskim kryterium dochodowym, uprawniającego do uzyskania pomocy. Odwrotnie proporcjonalnie do liczby osób

korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych zmienia się liczba osób i rodzin dla których świadczona jest praca socjalna. Powyższe dane statystyczne pokazują, że z każdym rokiem rośnie liczba osób wymagających wsparcia w postaci pracy socjalnej. W 2024 r. praca socjalna świadczona była dla 615 osób a w 2021 dla 270. Wskazuje to na wzrost świadczonej pracy socjalnej o prawie 230 %.

Rodziny korzystające z pracy socjalnej to rodziny w których występują problemy opiekuńczo – wychowawcze, uzależnienia, problem przemocy. W rodzinach w których udzielana jest pomoc pieniężna i niepieniężna najczęściej występują długotrwałe lub ciężkie choroby, ubóstwo, niepełnosprawność, bezrobocie. Poniższa tabela obrazuje liczbę osób korzystających z pomocy społecznej z podziałem na rodzaj trudnej sytuacji życiowej. Występowanie powyższych problemów w rodzinach może być przyczyną do zaburzenia jej prawidłowego funkcjonowania, dlatego tak niezbędne jest zapewnianie dostępu do kompleksowych usług i realizowanie działań na rzecz wsparcia dziecka i rodziny.

Tabela.4 Powody udzielenia pomocy pieniężnej i niepieniężnej w latach 2021-2024

Przyczyny korzystania z pomocy	2021			2022			2023			2024		
	Ogółem	W tym		Ogółem	W tym		Ogółem	W tym		Ogółem	W tym	
		Miasto	Wieś		Miasto	Wieś		Miasto	Wieś		Miasto	Wieś
Ubóstwo	161	64	97	147	52	95	127	43	84	97	29	68
Sieroctwo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bezdomność	5	0	5	7	0	7	5	1	4	8	3	5
Potrzeba ochrony macierzyństwa	17	5	12	19	4	15	16	6	10	14	4	10
Bezrobocie	79	39	40	64	28	36	45	14	31	19	5	14
Niepełnosprawność	125	47	78	113	43	70	100	41	59	71	23	48
Długotrwała lub ciężka choroba	191	75	116	175	69	106	142	55	87	130	45	85
Przemoc w rodzinie	2	1	1	2	0	2	2	1	1	3	3	0
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych	5	3	2	9	4	5	11	5	6	7	4	3
Alkoholizm	23	11	12	17	5	12	19	6	13	19	4	15
Narkomania	2	2	0	2	1	1	1	1	0	2	0	2
Zdarzenie losowe	4	0	4	4	1	3	3	1	2	1	1	0
Sytuacja kryzysowa	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	1	0
Kłeska żywiołowa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Trudności po opuszczeniu ZK	2	1	1	2	0	2	3	1	2	2	0	2

Na przestrzeni lat obserwuje się, że rodziny, w których występują problemy w wypełnianiu funkcji opiekuńczo -wychowawczych korzystają głównie ze wsparcia w ramach prowadzonej

pracy socjalnej i w niewielkim stopniu również z pomocy pieniężnej Ośrodka Pomocy Społecznej w Tłuszczu. Najwyższa liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia w 2022 r. związana jest z okresem pandemii COVID-19 .

Tabela.5 Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia (pomoc pieniężna, niepieniężna i praca socjalna) z powodu trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w latach 2021-2024.

	2021	2022	2023	2024
Liczba rodzin	36	42	21	27

W celu poprawienia sytuacji materialnej rodzin z dziećmi oraz wyrównania szans edukacyjnych i rozwojowych beneficjentom Ośrodka Pomocy Społecznej świadczona jest pomoc w ramach :

- ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U. z 2025 poz. 1208),
- ustawy z dnia 7 września 2007 r o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz.438),
- ustawy z dnia 4 kwietnia 2014r o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t.j. Dz.U. z 2024 poz. 246),
- ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (tj. Dz. U. z 2024r. poz. 1829);

Tabela.6 Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych oraz dodatków do świadczeń w latach 2021-2024

Rodzaj świadczenia	2021	2022	2023	2024
Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami	855	762	688	654
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	112	93	75	65
„ Za życiem”	3	0	3	2
Zasiłek dla opiekuna	3	3	1	0
Specjalny zasiłek opiekuńczy	9	4	3	0
Świadczenie pielęgnacyjne	111	115	115	161
Zasiłki pielęgnacyjne	387	397	402	437
świadczenia z funduszu alimentacyjnego	63	52	48	46

Gmina Tłuszcz w zakresie wsparcia dla rodzin z co najmniej trojgiem dzieci realizuje również zadania wynikające z ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r o Karcie Dużej Rodziny, a także Program Powiatowa Karta Rodziny TAKrodzina.pl, w ramach których rodziny otrzymują systemy zniżek i dodatkowe uprawnienia. W 2024 r z Powiatowej Karty Rodziny Takrodzina.pl skorzystało 85 osób w tym 80 dzieci a Karty Dużej Rodziny w 2024 r. wydano 274 osobom.

W gminie Tłuszcz poza świadczeniami pieniężnymi i systemem ulg dla rodzin z dziećmi w ramach wspierania rodzin prowadzona jest stale praca socjalna. Pracownicy socjalni wraz z asystentem rodziny skupiają się na długotrwałej pracy socjalnej i realizują szereg zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej i ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, których celem jest dbanie o rodzinę jako naturalne środowisko wychowawcze.

Na bieżąco monitorują sytuację rodzin z terenu gminy, szczególnie uwzględniając rodziny, w których istnieje zagrożenie umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, świadczą wsparcie w rozwiązywaniu wszelkich sytuacji kryzysowych tak, aby rodzina mogła prawidłowo funkcjonować. Współpracę pomiędzy pracownikami socjalnymi a asystentem rodziny określa przyjęty Zarządzeniem Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Tłuszczu dokument „Zasady współpracy pracowników socjalnych z asystentem rodziny”.

Instytucję asystenta rodziny powołano w 2012 r. ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny jest zadaniem własnym gminy i wynika z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zadaniem asystenta rodziny jest wspieranie rodzin niezaradnych życiowo, dotkniętych ubóstwem, bezrobociem, uzależnieniami, którym grozi umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną za jej zgodą i z jej aktywnym udziałem, motywując rodzinę do aktywnego współdziałania w realizacji planu pracy z rodziną. Praca z rodziną jest prowadzona w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę.

Asystent rodziny pracuje z rodziną w oparciu o plan pracy z rodziną, a współpraca z rodziną jest długofalowa i zależna od potrzeb rodziny.

Główne problemy rodzin, z którymi pracuje asystent rodziny to między innymi:

- problemy opiekuńczo – wychowawcze z dziećmi, brak prawidłowych relacji rodziców z dziećmi i wzorców wychowawczych, nieumiejętność radzenia sobie z niepoprawnym zachowaniem dziecka,
- samotne wychowywanie dziecka przez jednego z rodziców,

- długotrwała absencja dzieci w szkole,
- trudności w prowadzeniu gospodarstwa domowego,
- bezrobocie dorosłych członków rodziny,
- choroba dorosłych członków rodziny,
- nadużywanie alkoholu przez członków rodzin,
- konflikty i brak porozumienia w rodzinach, zaburzona komunikacja wewnątrz rodziny
- stosowanie przemocy fizycznej i psychicznej,
- przebywanie dzieci z rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w pieczy zastępczej.

Zgodnie z w/w ustawą do zadań asystenta rodziny należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym,
- 2) opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- 3) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- 5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- 6) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- 7) wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- 8) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- 9) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- 10) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- 11) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez kierowanie i motywowanie do udziału w zajęciach psychoedukacyjnych;
- 12) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- 13) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- 14) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- 15) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny,
- 16) monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- 17) sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;

18) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;

19) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą diagnostyczno-pomocową, o których mowa w art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673), lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

Tabela.7 Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny w latach 2021-2024

	2021	2022	2023	2024
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta	22	17	17	17
Liczba osób (wszystkich członków rodziny) objętych wsparciem asystenta	73	71	61	55
Liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta	45	48	39	37

W przypadku niemożności zapewnienia dzieciom przez rodziców opieki i wychowania sprawowana jest piecza zastępcza w formie rodzinnej: rodzina zastępcza (spokrewniona, niezawodowa, zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna), rodzinny dom dziecka oraz z formie instytucjonalnej: placówka opiekuńczo-wychowawcza, regionalna placówka opiekuńczo-terapeutyczna oraz interwencyjny ośrodek preadopcyjny.

Pieczą zastępczą zapewnia realizację planu pracy z rodziną lub gdy jest to niemożliwe - dążenie do przysposobienia dziecka, przygotowanie dziecka do godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia, pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki, nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczania straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych, a także zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych.

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej albo

interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki, o których mowa w ust. 1 pkt 1, w wysokości:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Tabela nr.8 - Liczba osób i wydatki na pieczę zastępczą w latach 2021-2024

	Poszczególne lata			
	2021	2022	2023	2024
Liczba osób (narastająco)	20	25	28	30
Kwota świadczeń w zł	186720,44	252413,13	347540,41	480684,56

Istotnym problemem, zaburzającym prawidłowe funkcjonowanie rodziny jest występująca przemoc domowa. Świadczy o tym wzrastająca liczba wszczętych postępowań w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

Procedura „Niebieskie Karty” może być wszczęta bez zgody osób zaangażowanych w sytuację przemocy, w tym bez zgody osoby pokrzywdzonej. Jej celem jest zatrzymanie przemocy w rodzinie i uruchomienie zmiany zachowań pod kątem zapewnienia bezpieczeństwa i przywrócenia godności osobom, narażonym na skrzywdzenie.

W Gminie Tłuszcz na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny w Tłuszczu, do zadań którego należy tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów w szczególności przez:

- diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym;
- inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom;
- inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób

stosujących przemoc domową;

- opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie przez nie działań;
- monitorowanie procedury „Niebieska Karta”;
- przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ze względu na właściwość miejscową gminy do realizacji procedury „Niebieska Karta” ust.3, oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c dot. przetwarzania danych przez członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych ust. 5a;
- kierowanie osób stosujących przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;
- składanie na wnioski grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c niestosowanie się do obowiązków określonych w ustawie o przemocy domowej z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2023 r.poz.2119).

Zespół Interdyscyplinarny na rzecz pomocy konkretnej rodzinie ma możliwość tworzenia grup diagnostyczno-pomocowych. W takiej sytuacji Niebieska Karta przekazywana jest grupie diagnostyczno-pomocowej, która składa się z przedstawicieli służb i specjalistów współpracujących z rodziną. W jej skład zazwyczaj wchodzi pracownik socjalny, dzielnicowy, jeżeli w rodzinie są dzieci w wieku szkolnym - pedagog szkolny, jeśli dziecko jest w przedszkolu - wychowawca przedszkolny, a także psycholog lub terapeuta pracujący z osobami doznającymi przemocy lub stosującymi przemoc, jeśli zachodzi potrzeba – pracownik ochrony zdrowia, kurator sądowy, asystent rodziny lub inny specjalista. Przedstawiciele grupy diagnostyczno-pomocowej spotykają się zarówno z osobami doznającymi przemocy jak i stosującymi przemoc i we współpracy z rodziną pracują nad zaplanowaniem i realizacją stosownej pomocy oraz jej monitoringiem.

Zespół Interdyscyplinarny może m. in. składać zawiadomienia do prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przemocy w rodzinie, zawiadamiać Sąd Rodzinny i Nieletnich o nieprawidłowej sytuacji opiekuńczo - wychowawczej dziecka oraz pozyskiwać informacje o członkach rodziny od instytucji i organizacji zaangażowanych w pomoc rodzinie w związku z problemem przemocy.

W gminie Tłuszcz największa liczba wszczętych procedur NK przypada na lata 2021 i 2022 – okres pandemii COVID-19 a w kolejnych latach odnotowywane są spadki liczby prowadzonych NK.

Tabela.nr 9 - Liczba wszczętych procedur Niebieska Karta w latach 2021-2024

Poszczególne lata	2021	2022	2023	2024
Liczba Niebieskich Kart	44	38	35	28
w tym dotyczących dzieci	5	8	20	23

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci w szczególności dla dzieci z rodzin, w których występują trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

W gminie Tłuszcz w ramach struktur Ośrodka Pomocy Społecznej w Tłuszczu od 2016 r. do 2025 r. funkcjonowały trzy placówki wsparcia dziennego: Punkt Pomocy Dziecku i Rodzinie w Tłuszczu, Świetlica Środowiskowa w Jasienicy i Świetlica Środowiskowa w Stryjkach a od 01.01.2026 r. dwie placówki : Punkt Pomocy Dziecku i Rodzinie w Tłuszczu i Świetlica Środowiskowa w Jasienicy.

Placówki wsparcia dziennego działające na terenie gminy Tłuszcz są ważną formą pomocy w opiece i wychowaniu dzieci, skierowaną do rodzin zamieszkałych na terenie Gminy Tłuszcz, a w szczególności do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zagrożonych wykluczeniem społecznym. W każdej placówce pracuje wychowawca, którego zadaniem jest zapewnienie dzieciom między innymi pomocy w nauce, rozbudzanie i rozwijanie zainteresowań i pasji, prowadzenie zajęć opiekuńczych i świetlicowych.

Tabela. nr 10 Liczba dzieci korzystających z placówek wsparcia dziennego w latach 2021-2024

	Punkt Pomocy Dziecku i Rodzinie w Tłuszczu	Świetlica Opiekuńczo-Wychowawcza w Stryjkach	Świetlica Środowiskowa w Jasienicy
2021	94	38	60
2022	158	33	32
2023	182	34	39
2024	160	41	48

W placówkach wsparcia dziennego prowadzonych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Tłuszczu realizowany jest również wolontariat rówieśniczy (młodzież wykonuje zadania na rzecz dzieci) oraz wolontariat przeprowadzany przez osoby dorosłe najczęściej rodziców lub seniorów. W ramach prowadzonych placówek Ośrodek Pomocy Społecznej w Tłuszczu od lat współpracuje z lokalnymi stowarzyszeniami – Mazowieckim Oddziałem Terenowym Rozwijania Aktywności Dzieci SZANSA w Wołominie, Stowarzyszeniem Rodziców i Przyjaciół Dzieci Niepełnosprawnych „Nadzieja”, z Tłuszcza, Stowarzyszeniem na Rzecz Organizowania Społeczności Lokalnych AB OVO z Tłuszcza, Fundacją BEZ WIZY w Warszawie.

Oferta Placówek Wsparcia Dziennego skierowana jest do :

- a) wszystkich mieszkańców gminy Tłuszcz, w tym szczególności dzieci i młodzieży od 6 r.ż. do 15 r.ż. ,
- b) rodzin z dziećmi borykającymi się z różnymi trudnościami życiowymi, a w szczególności z problemami opiekuńczo - wychowawczymi,
- c) rodzin z dziećmi, które potrzebują wsparcia i opieki w zakresie wychowawczo-dydaktycznym,
- d) rodzin z dziećmi zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- e) dzieci i młodzieży zagrożonej niedostosowaniem społecznym,
- f) dzieci i młodzieży chcącej rozwijać pasje i uzdolnienia,
- g) dzieci i młodzieży chcących pełnić funkcję wolontariusza.

Celem Placówek Wsparcia Dziennego jest :

- a) wieloprofilowe wsparcie dziecka i rodziny w środowisku lokalnym,
- b) zapewnienie kompleksowej pomocy i wsparcia dzieciom i młodzieży będących w kryzysach domowych, rówieśniczych i szkolnych,
- c) zapobieganie zachowaniom nieakceptowanym społecznie ze szczególnym uwzględnieniem stosowania przemocy i używania substancji psychoaktywnych,
- d) promowanie aktywnego, zdrowego stylu życia,
- e) tworzenie sytuacji i warunków sprzyjających w kształtowaniu postaw i wartości niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie,
- f) współpraca z rodziną, z innymi instytucjami,
- g) wyrównywanie szans edukacyjnych, tworzenie warunków do nauki własnej i pomocy w nauce,
- h) społeczna aktywizacja dzieci i młodzieży,

- i) rozwijanie zainteresowań i pasji,
- j) integrowanie rodzin,
- k) udzielanie poradnictwa.
- l) praca wychowawcza mająca na celu kształtowanie postaw społecznie pożądanych i pomocy w prawidłowym rozwoju osobowości, nabywania różnych umiejętności społecznych, koniecznych do samodzielnego funkcjonowania w dorosłym życiu.

Do zadań Placówek w szczególności należy:

- a) równoległa praca z dzieckiem i jego rodziną;
- b) rozpoznanie sytuacji dziecka w kontekście jego sytuacji rodzinnej i środowiskowej;
- c) pomoc wychowankom w pokonywaniu trudności w nauce;
- d) wsparcie wychowanków i ich bliskich w rozwiązywaniu problemów życiowych i rodzinnych;
- e) organizacja czasu wolnego wychowanków, prowadzenie zajęć tematycznych;
- f) rozwijanie zainteresowań wychowanków placówki;
- g) prowadzenie dokumentacji pracy z dzieckiem i z grupą;
- h) wdrażanie wychowanków do przestrzegania zasad współżycia społecznego;
- i) prowadzenie w ramach grup wychowawczych i w razie konieczności indywidualnie zajęć profilaktycznych połączonych z realizacją zadań związanych z profilaktyką uzależnień.

W ramach działalności placówek wsparcia dziennego dla dzieci prowadzone są w Punkcie Pomocy Dziecku i Rodzinie w Tłuszczu zajęcia tj. zajęcia z artterapii, terapia neurozwoju, logorytmika, trening umiejętności społecznych, integracja sensoryczna (od 2025 r.) warsztaty umiejętności wychowawczych dla rodziców, spotkania grupy saompomocowej dla rodziców samotnie wychowujących dzieci oraz inne działania w tym projektowe prowadzone we współpracy z organizacjami pozarządowymi (np. zajęcia fotograficzne w 2024r., warsztaty teatralne w 2025 r.). Warsztaty umiejętności wychowawczych dla rodziców mają na celu podniesienie kompetencji wychowawczych rodziców szczególnie w zakresie metod wychowawczych oraz rozpoznawania zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży tj. narkomania, picie alkoholu, palenie papierosów, przemoc rówieśnicza, zachowania agresywne i przestępcze, porzucanie nauki.

Tabela nr. 11 Liczba osób korzystających z zajęć w PPDziR w Tłuszczu w latach 2021-2024

Liczba osób korzystających z zajęć w PPDziR w Tłuszczu w latach 2021-2024				
Nazwa zajęć	2021	2022	2023	2024
Zajęcia z arteterapii	20	6	12	-
Terapia Neurorozwoju	32	59	44	62
Logorytmika od 2022r./logopedia	17 (logopedia)	22	9	21
Nauka gry na gitarze	38	25	6	-
Angielski	21	14	13	-
Warsztaty umiejętności wychowawczych	11	16	0	28
Trening umiejętności społecznych	-	-	24	43
Kurs kompetencji społecznych 1 edycja	-	-	-	12
Kolorowe warsztaty	-	-	9	23
Warsztaty szycia		10	12	25
Warsztaty fotograficzne „Fotografie osnute sepią”	-	-	-	18
Grupa samopomocowa	-	5	5	5

Ośrodek Pomocy Społecznej w Tłuszczu od wielu lat współpracuje ze Stowarzyszeniem na Recz Organizowania Społeczności Lokalnej AB OVO w zakresie rozwoju usług społecznych skierowanych do rodzin z dziećmi w tym rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W ramach współpracy dla rodzin z dziećmi w placówkach wsparcia dziennego prowadzone są dodatkowe zajęcia finansowane ze środków zewnętrznych.

W 2021 r. zrealizowano projekt pt. „Pomoc niemedyczna – poradnictwo dla dzieci i młodzieży cierpiących na zaburzenia lękowo-depresyjne” w których udział wzięło 20 dzieci z Placówek Wsparcia Dziennego w Tłuszczu, Jasienicy i Strykach, w tym dzieci niepełnosprawne.

Celem projektu było zmniejszenie problemów u dzieci i młodzieży dotyczących zaburzeń lekowo-depresyjnych, poprawy jakości ich życia i poziomu funkcjonowania poprzez wsparcie terapeutyczne i rozwojowe dla dzieci i rodziców.

Zadaniem projektu było wyjście naprzeciw problemom wynikającym z wystąpienia pandemii Covid-19 i izolacji dzieci w domach.

W ramach projektu przeprowadzono zajęcia z artterapii, zajęcia muzyczne, poradnictwo psychologiczne, zorganizowano grupę samopomocową dla rodziców oraz spotkanie przedstawicieli instytucji i organizacji dot. problematyki zaburzeń lekowo-depresyjnych wśród dzieci z terenu gm. Tłuszcz

W 2022 r. Stowarzyszenie na Rzecz Organizowania Społeczności Lokalnej AB OVO we współpracy z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Tłuszczu zrealizowało projekt MÓWIĘ „NIE”!, którego celem był wzrost wiedzy na temat mechanizmu uzależnień oraz ich negatywnych skutków wśród dzieci uczęszczających do placówek wsparcia dziennego.

W ramach projektu przeprowadzono dla dzieci zajęcia socjoterapeutyczne, zajęcia z psychologiem i zajęcia z arteterapii.

W 2024 r. Fundacja BEZ WIZY zrealizowała w Punkcie Pomy Dziecku i Rodziny w Tłuszczu projekt „Fotografie osnute sepią” w ramach, którego dzieci z placówek wsparcia dziennego uczestniczyły w zajęciach fotograficznych podczas których miały możliwość zdobyć wiedzę i umiejętności prawidłowego wykonywania fotografii plenerowej. Wykonane przez dzieci zdjęcia historycznych miejsc w Gminie Tłuszcz zostały zaprezentowane podczas wystawy w Muzeum Przyjaciół Ziemi Tłuszczańskiej.

W zapobieganiu powstaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywania już istniejących problemów szczególne znaczenie ma systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, asystentów rodzin, nauczycieli, pedagogów i psychologów szkolnych oraz przedstawicieli innych zawodów kontaktujących się z rodziną, w tym lekarzy i pielęgniarek świadczących usługi medyczne mieszkańcom, psychologów, pedagogów Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej i innych specjalności, oraz zapewnienie specjalistycznego wsparcia psychologicznego, terapeutycznego i prawnego na rzecz rodzin zagrożonych kryzysem.

Wskaźnikami realizacji programu wspierania rodziny jest liczba i forma udzielonej pomocy, liczba osób korzystających z udzielonego poradnictwa specjalistycznego i liczba rodzin korzystających z pomocy asystenta rodziny, placówek wsparcia dziennego. Poradnictwo specjalistyczne oraz wsparcie dla rodziny z problemami opiekuńczo – wychowawczymi realizowane są nie tylko w Ośrodku Pomocy Społecznej w Tłuszczu i placówkach wsparcia dziennego ale również w Punkcie Konsultacyjnym Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Tłuszczu gdyż skuteczna pomoc na rzecz rodzin wymaga interdyscyplinarnego i zintegrowanego działania i współpracy.

Poradnictwo specjalistyczne świadczone w Punkcie Konsultacyjnym skierowane jest do osób w kryzysie w szczególności osób z problemem alkoholowym, członków rodzin osób z

problemem alkoholowym (osoby współzależnione DDA), osób doznających przemocy w rodzinie i osób stosujących przemoc. W ramach działalności Punktu Konsultacyjnego funkcjonują również grupy wsparcia dla osób współzależnionych, dla kobiet doznających przemocy domowej oraz grupa samopomocowa AA „Przystań”.

Tabela nr.12 Liczba osób korzystających z poradnictwa specjalistycznego w Punkcie Konsultacyjnym w latach 2021-2024

Liczba osób korzystających z poradnictwa				
	2021	2022	2023	2024
Poradnictwo psychologiczne	448	598	288	366
Poradnictwo prawne	75	70	57	99

Tabela nr. 13 Liczba osób korzystających ze wsparcia w Punkcie Konsultacyjnym w latach 2021 - 2024

Liczba osób korzystających ze wsparcia				
	2021	2022	2023	2024
Grupa wsparcia dla osób współzależnionych, członków rodzin, DDA	34	48	44	43
Grupa wsparcia dla kobiet doznających przemocy	3	10	5	3
Grupa samopomocowa AA „Przystań”	25	46	20	40

II. Dane dotyczące programu

Miejsce realizacji Programu	Gmina Tłuszcz
Czas realizacji Programu	lata 2026-2028
Adresaci Programu	Rodziny przeżywające trudności, w szczególności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych
Koordinator Programu	Ośrodek Pomocy Społecznej w Tłuszczu
Realizatorzy/ Partnerzy Programu	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
	Zespół Interdyscyplinarny w Tłuszczu
	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie
	Sąd, kuratorzy zawodowi i społeczni
	Powiatowy Urząd Pracy w Wołominie Filia w Tłuszczu
	Organizacje pozarządowe
	Placówki oświatowe
	Komisariat Policji w Tłuszczu
	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Tłuszczu
	Służba zdrowia
	Spółdzielnia Socjalna "Pożytek"
	Centrum Kultury Sportu i Rekreacji w Tłuszczu
	Biblioteka Publiczna w Tłuszczu
Źródła finansowani Programu	Środki samorządu terytorialnego
	Środki partnerów współrealizujących Program
	Budżet państwa
	Środki z innych źródeł zewnętrznych

Program skierowany jest do wszystkich rodzin wychowujących dzieci na terenie Gminy Tłuszcz, a w szczególności do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej.

Adresatami Programu są rodziny, którym sąd ograniczył władzę rodzicielską lub które zostały pozbawione władzy rodzicielskiej, a także rodziny których dzieci przebywają już w pieczy zastępczej.

Realizacja Programu polegać będzie na zasadach współdziałania w koalicji z partnerami środowiska lokalnego, tj. instytucjami państwowymi, samorządowymi, służbą zdrowia,

organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami, które specjalizują się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny. Dzięki wspólnie podejmowanym działaniom dopracowane zostaną odpowiednie warunki i możliwości do wszechstronnej i skutecznej pomocy rodzinie i zostanie zbudowana platforma wymiany doświadczeń i dobrych praktyk.

III. Cele i planowane efekty realizacji Programu

Cel główny:

Głównym celem programu jest rozwój zintegrowanego i kompleksowego systemu wsparcia rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczej na terenie gminy Tłuszcz.

Cele szczegółowe:

- **Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych**
- **Rozwój usług i form wsparcia na rzecz rodzin**
- **Usprawnienie współpracy podmiotów działających na rzecz rodzin**
- **Poprawa sytuacji materialnej rodzin w ramach różnych systemów zabezpieczenia społecznego**

Planowane efekty realizacji Programu

- **Poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.**
- **Zwiększenie dostępu do usług społecznych.**
- **Zapewnienie kompleksowej pomocy dziecku i rodzinie.**

IV. Planowane działania na lata 2026 - 2028

Cele Programu realizowane będą poprzez następujące działania:

Lp.	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Mierniki	Źródło finansowania
1	Praca socjalna polegająca na wzmacnianiu lub odzyskiwaniu przez rodzinę zdolności do pełnienia prawidłowych funkcji społecznych	2026-2028	Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodzin objętych wsparciem w postaci pracy socjalnej (szt.)	Środki własne, środki realizatorów, środki zewnętrzne
2	Prowadzenie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego (w tym psychologicznego, rodzinnego, prawnego)	2026-2028	GKRPA, Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba udzielonych porad/konsultacji (szt.)	Środki własne, środki realizatorów, środki zewnętrzne
3	Organizowanie warsztatów umiejętności wychowawczych dla rodziców	2026-2028	GKRPA, Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba uczestników (os.) Liczba edycji (szt.)	Środki własne, środki realizatorów, środki zewnętrzne
4	Podejmowanie działań pomocowych w związku z wystąpieniem przemocy domowej w rodzinach z dziećmi, w tym motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz niwelowania własnych dysfunkcji	2026-2028	Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminny zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Liczba założonych Niebieskich Kart (szt.) Liczba grup diagnostyczno-pomocowych (szt.) Liczba osób skierowanych na terapię w związku z występowaniem przemocy domowej (os.) Liczba osób uczestniczących w terapii w związku z występowaniem przemocy domowej (os) Liczba osób stosujących przemoc domową skierowanych do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową (os).	Środki własne, środki realizatorów, środki zewnętrzne
5	Usługi dla rodzin z dziećmi w tym usługi opiekuńcze i specjalistyczne	2026-2028	Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodzin korzystających z usług (szt.)	Środki własne, środki realizatorów, środki zewnętrzne
6	Organizowanie dla rodzin spotkań mających na celu wymianę doświadczeń, integrację i edukację –	2026-2028	Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba spotkań (szt.) Liczba grup wsparcia (szt.)	Środki własne, środki realizatorów, środki zewnętrzne

	grupy wsparcia/grupy samopomocowe				
7	Praca z rodziną biologiczną dziecka umieszczonego czasowo w pieczy zastępczej	2026-2028	Ośrodek Pomocy Społecznej,	Liczba rodzin (szt.)	Środki własne, środki realizatorów, środki zewnętrzne
8	Wsparcie asystenta rodziny dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	2026-2028	Ośrodek Pomocy Społecznej,	Liczba wspieranych rodzin (szt.) Liczba osób w rodzinach (os.) Liczba dzieci w rodzinach (os.) Liczba asystentów (os.)	Środki własne, środki realizatorów, środki zewnętrzne
9	Wsparcie asystenta dla kobiet w ciąży i rodzin w ramach realizacji programu „Ża życiem”	2026-2028	Ośrodek Pomocy Społecznej,	Liczba wspieranych rodzin (szt.) Liczba osób w rodzinach (os.) Liczba dzieci w rodzinach (os.) Liczba asystentów (os.)	Środki własne, środki realizatorów, środki zewnętrzne
10	Prowadzenie placówek wsparcia dziennego	2026-2028	Ośrodek Pomocy Społecznej,	Liczba placówek (szt.) Liczba uczestników (os.)	Środki własne, środki realizatorów, środki zewnętrzne
11	Współfinansowanie kosztów umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej	2026-2028	Ośrodek Pomocy Społecznej,	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych (os.) Liczba dzieci umieszczonych w rodzinnym domu dziecka (os.) Liczba dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo – wychowawczej (os) Liczba dzieci umieszczonych w regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej (os) Liczba dzieci umieszczonych w interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym (os.)	Środki własne, środki realizatorów, środki zewnętrzne
12	Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom z dziećmi	2026-2028	Ośrodek Pomocy Społecznej,	Liczba rodzin objętych pomocą (szt.)	Środki własne, środki realizatorów, środki zewnętrzne
13	Tworzenie i realizacja projektów/ programów wspierających rodzinę	2026-2028	Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe	Liczba projektów/programów (szt.) Liczba osób objętych projektem/programem (szt.)	Środki własne, środki realizatorów, środki zewnętrzne
14	Organizowanie zespołów/grup diagnostyczno – pomocowych działających na rzecz rodzin z dziećmi	2026-2028	Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, kuratorzy, Policja	Liczba zespołów/grup diagnostyczno – pomocowych działających na rzecz rodzin z dziećmi (szt.) Liczba instytucji zaangażowanych w zespołach/grupach diagnostyczno-pomocowych (szt.)	Środki własne, środki realizatorów, środki zewnętrzne

V. Monitorowanie programu:

Za coroczne przeprowadzenie monitoringu z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny odpowiedzialny będzie Ośrodek Pomocy Społecznej w Tłuszczu. Na podstawie danych własnych oraz z informacji uzyskanych od podmiotów podejmujących poszczególne działania, realizator będzie składać co roku Radzie Miejskiej sprawozdanie z realizacji Programu, ujęte w corocznym sprawozdaniu z działalności Ośrodka.

Karta monitoringu jest załącznikiem do sprawozdania z zakresu wspierania rodziny.

Celem monitoringu będzie badanie postępu realizacji założonych celów, oceny zaangażowania realizatorów poszczególnych działań oraz weryfikacji środków i źródeł finansowania wykorzystywanych do ich realizacji. Bieżące monitorowanie Programu pozwoli również na szybką reakcję w przypadku, gdy wstępne założenia okażą się mało efektywne lub gdy pojawią się rozbieżności pomiędzy założeniami a rezultatami. Umożliwi modyfikowanie działań dotychczasowych oraz planowanie dalszych działań na rzecz rodzin w gminie Tłuszcz.

VI. Zakończenie:

Gmina Tłuszcz od kilku lat realizuje zadania wynikające z działań systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną. Jednak w obecnym kształcie wspieranie rodziny wymaga skoordynowanych i planowanych działań mających na celu przywrócenie zdolności do wypełniania tej funkcji. Skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich instytucji i służb zajmujących się problemem w rodzinie na poziomie gminy.

Celem głównym Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest rozwój zintegrowanego i kompleksowego systemu wsparcia rodziny na terenie gminy Tłuszcz. Cel ten realizowany będzie poprzez szereg działań, w tym pracę z rodziną oraz pomoc w opiece i wychowaniu dziecka.

Program realizowany będzie w latach 2026 – 2028, a jego efekty w dużej mierze zależne będą od współpracy instytucji i organizacji zaangażowanych w realizację działań oraz posiadanych i pozyskiwanych środków finansowych.

Działania podejmowane w ramach Programu przyczynią się do poprawy funkcjonowania rodzin z terenu gminy Tłuszcz, zwiększenia ich dostępu do usług społecznych oraz zapewnienia kompleksowej pomocy dziecku i rodzinie

KARTA MONITORINGU GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY

ROK.....

Nazwa działania	Wskaźniki			
Praca socjalna polegająca na wzmocnieniu lub odzyskiwaniu przez rodzinę zdolności do pełnienia prawidłowych funkcji w społeczeństwie	Liczba rodzin objętych wsparciem w postaci pracy socjalnej (szt.)			
Prowadzenie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego (w tym psychologicznego, rodzinnego, prawnego)	Liczba udzielonych porad/konsultacji (szt.)			
Organizowanie warsztatów umiejętności wychowawczych dla rodziców	Liczba uczestników (os.)	Liczba edycji (szt.)		
Podejmowanie działań pomocowych w związku z wystąpieniem przemocy domowej w rodzinach z dziećmi, w tym motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz niwelowania własnych dysfunkcji	Liczba założonych Niebieskich Kart (szt.) Liczba grup diagnostyczno-pomocowych (szt.) Liczba osób skierowanych na terapię w związku z występowaniem przemocy domowej (os.) Liczba osób uczestniczących w terapii w związku z występowaniem przemocy domowej (os) Liczba osób stosujących przemoc domową skierowanych do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową (os).			
Usługi dla rodzin z dziećmi w tym usługi opiekuńcze i specjalistyczne	Liczba rodzin korzystających z usług (szt.)			
Organizowanie dla rodzin spotkań mających na celu wymianę doświadczeń, integrację i edukację – grupy wsparcia/grupy samopomocowe	Liczba spotkań (szt.)	Liczba grup wsparcia (szt.)		
Praca z rodziną biologiczną dziecka umieszczonego czasowo w pieczy zastępczej	Liczba rodzin (szt.)			
Wsparcie asystenta rodziny dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	Liczba wspieranych rodzin (szt.)	Liczba osób w rodzinach (os.)	Liczba dzieci w rodzinach (os.)	Liczba asystentów (os.)
Wsparcie asystenta dla kobiet w ciąży i rodzin w ramach realizacji programu „Za życiem”	Liczba wspieranych rodzin (szt.)	Liczba osób w rodzinach (os.)	Liczba dzieci w rodzinach (os.)	Liczba asystentów (os.)

Prowadzenie placówek wsparcia dziennego	Liczba placówek (szt.)			Liczba uczestników (os.)	
Współfinansowanie kosztów umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych (os.)	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinnym domu dziecka (os.)	Liczba dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo – wychowawczej (os)	Liczba dzieci umieszczonych w regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej (os)	Liczba dzieci umieszczonych w interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym (os.)
Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom z dziećmi	Liczba rodzin objętych pomocą (szt.)				
Tworzenie i realizacja projektów/ programów wspierających rodzinę	Liczba projektów/programów (szt.)				
Organizowanie zespołów/grup diagnostyczno – pomocowych działających na rzecz rodzin z dziećmi	Liczba zespołów/grup diagnostyczno-pomocowych (szt.)		Liczba instytucji zaangażowanych w zespołach/grupach diagnostyczno-pomocowych (szt.)		